

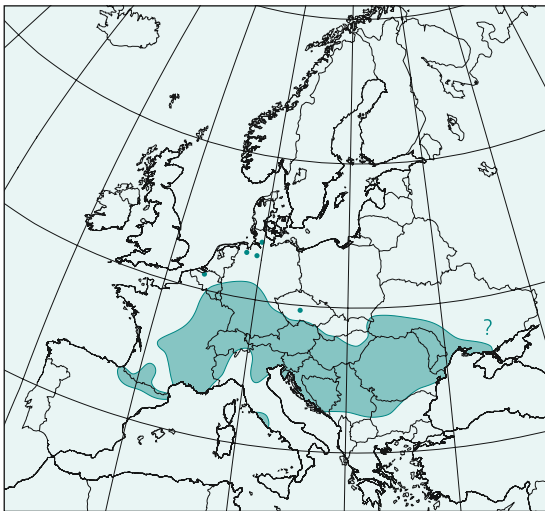
Barbitistes serricauda

ZAAGSPRINKHAAN ★

Barbitistes serricauda is een forse sabelsprinkhaan met een overwegend groene kleur. Vanaf het oog loopt een gele streep over de kop, halsschild en voorrand van de voorvleugel. Bij het mannetje zijn de antennen, poten, voorvleugels en cerci vaak rood gekleurd. De cerci van het mannetje zijn karakteristiek s-vormig gebogen en bij het vrouwtje valt de zwaar gekartelde legboor op. Het gehoororgaan aan de basis van de voorscheen is ovaal. In beide seksen zijn de voorvleugels gereduceerd tot korte schubben, die aan de basis van het achterlijf over elkaar liggen.

De dieren eten allerlei plantaardig materiaal, het liefst blad van loofbomen, en zijn vooral in de avond en nacht actief. In Zuid-Duitsland komt de soort vooral in rijkgestructureerde bosranden voor (DETZEL 1991).

De roepzang (cd 2) bestaat uit enkele korte series van zachte tikjes met een totale duur van 2-3 s en wordt meestal vanuit bomen voortgebracht. Vermoedelijk kan het vrouwtje antwoorden op de roep van het mannetje. Deze soort zingt vooral 's avonds en 's nachts, soms ook in de namiddag (GREIN 1991A).

VOORKOMEN

Het verspreidingsgebied van *B. serricauda* is beperkt tot de Pyreneeën, Oost-Frankrijk, Midden-Europa en de Balkan tot in het zuiden van de Oekraïne. De dichtstbijzijnde populaties bevinden zich in Nordrhein-Westfalen in de omgeving van Bonn, 80 km ten oosten van Zuid-Limburg en in Niedersachsen in de westelijke uitlopers van het Teutoburgerwoud, 120 km oostelijk van Enschede. In Wallonië zijn populaties bekend van de Viroin-vallei, 150 km ten zuiden van Nederland en het uiterste zuiden van Wallonië. Vanwege de verborgen levenswijze is het mogelijk dat deze soort over het hoofd gezien is in Nederland, maar de kans op het voorkomen lijkt niet erg groot (DEVRIESE 1988, GREIN 1990, 1991A, VOLPERS ET AL. 1994).

BESCHRIJVING GELUID

roepzang (cd 2: 0.00-0.15)

De zang bestaat uit enkele zachte, korte groepjes van tikkende syllaben met een totale duur van 2-3 s. De syllaben zijn verenigd in groepjes van 2-4 syllaben of worden alleen voortgebracht. Er worden 3-5 groepjes in een serie voortgebracht, waarna een stilte van minimaal 20 s tot enkele minuten volgt. Alleen het sluiten van de vleugels maakt geluid, met name het tweede deel van de sluitbeweging. Soms wordt de sluitbeweging onderbroken, waardoor er per syllabe 2 of 3 geluidspiekjes dicht opeenvolgend klinken (FABER 1953, BELLMANN 1985, HELLER 1988, GREIN 1991A).

Vermoedelijk kan het vrouwtje antwoorden op de roep van het mannetje (HELLER 1990).

baltszang

Bij het baltsen worden met de roepzang vergelijkbare groepen van tikjes voortgebracht. Daarnaast fladderen de voorvleugels zonder geluid (FABER 1953).

frequenties

Overwegend tussen 20-35 kHz, met een piek bij 25-30 kHz (HELLER 1988).

SUMMARY

The Saw-tailed Bush-cricket is a beautifully coloured bush-cricket which is known from several localities in Belgium, Luxemburg and Germany, the closest 80 kilometres from the Dutch border. Because of its cryptic life-style it is not impossible that this species is yet to be discovered in the Netherlands.

★ plaat 1:1

Barbitistes serricauda

maten in mm

♂	14,5-19,5
♀	16-25
voorvleugel ♂	3,5-4,5
voorvleugel ♀	1,5-2,5
legboor	8-10,5
stridulatielandjes	ca. 75

draagwijdte geluid

menselijk oor:	± 3 m
bat-detector:	25-30 m
instelling:	30 kHz

oscillogram

Barbitistes serricauda

